

Zápis z jednání s kanceláří VOP k situaci v Domově pod lípou, Lipník

Datum konání: 24. 1. 2023, 9:00 – 10:00, online

Účastníci:

za Středočeský kraj

- Mgr. Martin Hrabánek, radní pro sociální oblast Středočeského kraje
- Mgr. Pavla Karmelitová, vedoucí odboru sociálních věcí KÚSK
- Jakub Šlajs, DiS., vedoucí oddělení koncepce a metodiky sociálních služeb KÚSK
- PhDr. Helena Šikýřová, metodička sociálních služeb
- Mgr. Libor Možíš, vedoucí oddělení sociálně právní ochrany dětí KÚSK
- Mgr. Josef Smrž, metodik sociálně právní ochrany dětí KÚSK

za Domov pod lípou

- Ing. Jana Juklová, pověřena řízením
- [REDAKCE], sociální pracovnice

za Kancelář veřejného ochránce práv

- Mgr. Jana Gregorová (ředitelka právní sekce)
- Mgr. Romana Jakešová (vedoucí odboru ochrany práv OZP)
- Mgr. Denisa Kramářová (právnička)
- Mgr. Petra Hadwigerová (právnička)

Na úvod všechny zúčastněné přivítali pan radní Hrabánek a paní vedoucí Karmelitová, pan vedoucí Šlajs poděkoval za doporučení.

Mgr. Gregorová na úvod za KVOP je stěžejní si ujasnit: jak zprávu, doporučení vidí zařízení a kraj, tedy paní ředitelka Juklová, na které bude realizace; obecně téma transformace z hlediska kraje jako zřizovatele, dále kancelář zajímá akční plán transformace, k jakému došlo posunu, jak je to v současnosti výběrovým řízením na nového ředitele domova.

Paní ředitelka byla požádána, aby se k doporučením písemně vyjádřila do 90 dnů – zda už některá doporučení byla realizována, byla zahájena realizace, některá budou těžko realizovatelná, co příp. realizaci brání.

KVOP bude dále řešit, zda došlo k naplnění doporučení – na základě výsledku jednání a písemného vyjádření paní ředitelky. Pokud KVOP dospěje k závěru, že doporučení byla naplněna, bude věc uzavřena, pokud nikoli, budou následovat další kroky, jednání.

Ing. Juklová uvedla, že zprávu, doporučení v týmu probrali, něco už odstranili, realizaci některých doporučení zahájili, realizace některých opatření je na delší dobu než 6 měsíců, některé věci ještě neprobrali vzhledem k tomu, že doporučení byla doručena před relativně krátkou dobu (zatím neproběhlo setkání se zdravotníky).

Mgr. Gregorová upřesnila, že není nutné doporučení projít bod po bodu, spíše si říci, zda jsou doporučení jasná, srozumitelná, realizace jakých byla zahájena.

Ing. Juklová potvrdila, že doporučení jsou srozumitelná, otázkou je, jak rychle se podaří zavést je do praxe.

Ing. Juklová a sociální pracovníce [REDAKCE] představily, co už bylo realizováno, na čem se pracuje:

- k bodu 6 (edukace pracovníků o oznamovací povinnosti) – 17. a 20. 1. 2023 proběhla školení ohledně práv klientů a zaměstnanců v soc. službách
- k bodu 13 (informace o stížnostním postupu na webu domova) – oslovena firma ohledně úpravy webových stránek
- proběhly stavební práce, úpravy toalet ve 2. patře (instalace dveří, je možné poslat foto), oslovena firma, která by nainstalovala sprchovací boxy do koupelen
- pořízeny uzamykatelné stolky pro klienty, vyhodnocují cenovou nabídku na úpravu skříní na chodbě
- ve všech koupelnách byly nainstalovány závěsy, klienti mají hyg. potřeby označené jménem a fotkou, každý má vlastní taštičku na hyg. potřeby (vyzkoušelo se, kdo ji může mít u sebe, pokud to není možné, jsou uloženy v koupelně, snažili se, aby byly různé, ale s ohledem na nabídku na trhu se ne úplně podařilo, jsou označené jménem)
- na pokoje byly pořízeny TV, jsou objednaná křesla, police, stolky na pokoje uživatelů, zakoupeno 8 nových postelí, další se doobjednávají
- ve spolupráci s příslušnými OSPOD vytvořena pro klienty alba s fotografiemi rodinných příslušníků
- každé dítě má v pokoji svoje hračky v boxu, pokoje označené fotografiemi, aby bylo zřejmé i kde kdo spí
- bylo pořízeno nové nádobí, plastové je pomalu odstraňováno, někteří klienti rozbíjejí – je monitorováno, pokud by u někoho šlo o dlouhodobý soustavný problém, klient by si ubližoval, bylo by příp. třeba se k plastovému vrátit, nicméně snaží se postupně odbourat
- odstraněna postel s vysokou ohrádkou
- v jídelně odstraněna židlička, ke které byl jeden z klientů během jídla fixován
- z toalety u jídelny „vyvedeno“ ven umyvadlo, aby si uživatelé mohli umýt ruce
- zajištění logopedie – někteří klienti mají v rámci výuky, dojednány návštěvy klinického logopeda přímo v zařízení 23. 2. a 10. 3. 2023, všechny děti vyšetří, na základě jeho zprávy bude nastavena logopedická náprava, bude realizovat domov ve spolupráci se školou, v jednání možnost dojíždění logopedického asistenta do zařízení
- supervize – před podpisem kontraktu, 2. 3. 2023 proběhne úvodní setkání, proběhlo vzdělávání pracovníků na téma psychohygiena a proběhne školení o první pomoci
- vytipovali děti, které by do budoucna mohly žít v bytech
- naplánován postup ohledně možnosti výběru ze 2 hlavních jídel – od března by byla možnost výběru 2x týdně, skupiny A a C, kde je k dispozici kuchyňka, by si o víkendu připravovaly svačiny a večeře
- klient, který trpí dlouhodobými zažívacími obtížemi – proběhlo další vyšetření, příčina nezjištěna, lékaři v současnosti nebudou řešit; domluvena spolupráce s [REDAKCE] (naplánována návštěva dr. [REDAKCE] tento týden – tématem spolupráce, vyškolení personálu, možnosti vzdělávání tohoto klienta), řešena komunikace se školou a hygienou ohledně opakovaného zvracení u klienta ve škole
- domluvena realizace vzájemných návštěv klienta, který má sourozence v dětském domově – návštěvy budou probíhat 1x za 14 dní (střídání návštěv v DD a Lipníku)
- rozjednáno vzdělávání v oblasti individuálního plánování a spolupráce v multidisciplinárním týmu

- pracovníce budou během dne pracovat s klienty v rámci strukturovaného denního režimu, podle naplánovaných témat
- v přípravě směrnice upravující přístup klientů ke klíčům, mobilním telefonům; v současnosti v souvislosti s celkovou rekonstrukcí probíhá výměna hlavních vchodových dveří, až bude zrealizováno, začne se s klienty v tomto směru pracovat
- skupina D by se měla přestěhovat nahoru do ložnic, kde bude další skupina
- vyčnívající kabely v pokojích uživatelů – bude vyřešeno v návaznosti na ukončení probíhající investiční akce (jde o kabely k venkovním žaluziím), kabely nejsou funkční, jsou ve výši kam klienti nedosáhnou
- úprava zahrady se zřejmě do 6 měsíců nepodaří – vzhledem k celkové rekonstrukci objektu, její prostory jsou zasaženy stavebními pracemi, stavba má končit na konci května, začátku června 2023 + bude třeba další čas na úpravu zahrady
- monitorování projevů chování náročného na péči – byl vypracován formulář, zaměstnanci budou zapisovat, na jejich základě budou vypracovány krizové plány, ale je třeba určitý čas, vedoucí vychovatelka je dlouhodobě nemocná.

Mgr. Gregorová poděkovala za informace, dotázala se na opatření, která zařízení nebude schopno zrealizovat.

Ing. Juklová uvedla otázku na jedné straně edukace pracovníků, na druhé straně pochopení, zvnitřnění požadavků, přístupů; problém je se zajištěním odborníků (speciálního pedagoga, metodika) – obecně, i s ohledem na lokalitu, je k tomu zapotřebí přiměřený čas. Jak bylo uvedeno výše, delší čas si pravděpodobně vyžádá úprava zahrady.

Mgr. Hadwigerová se dotázala na interní šetření zapojení pracovníků do nedůstojného zacházení s klienty.

██████████ uvedla, že jsou informováni o podání trestního oznámení, nicméně nemají informace o tom, zda se toho měli dopouštět všichni zaměstnanci nebo někteří, probíhají výslechy. Ing. Juklová sdělila, že hovořila se zaměstnancem z každého týmu (rozdělených podle jednotlivých skupin klientů, celkem s 5 pracovníky) – výstupem je, že takové chování v minulosti popírají, nicméně přistupovali ke klientům jako ke svým dětem doma, u některých bude zřejmé náročné je přesvědčit ke změně uvažování. I k internímu šetření proběhla schůzka se všemi zaměstnanci, kde byl vysvětlen smysl soc. služeb, jejich poslání, cíle atd.

Mgr. Gregorová uzavřela tuto část, připomněla žádost o písemné vyjádření, se kterým bude seznámen pan ombudsman a následně bude KVOP informovat, a přešla k tématu transformace.

J. Šlajs popsal, že nyní je zpracovaný koncept transformace s variantními řešeními, co se má stát s budovou v Lipníku, naplánováno do několika kroků. Představa je taková, že by většina klientů přešla do bytů v nejbližších městech (Benátky, Milovice). Domácnosti jsou koncipované tak, aby bylo možné zajištění zdravotní péče, bydleli spolu ti uživatelé, kteří jsou na sebe zvyklí, chtějí být spolu, sourozenci, byla zajištěna školní docházka. V budově v Lipníku by zůstalo 18 klientů, byla by určena buď dětem nebo pro specializovanou službu pro klienty s chováním náročným péči. Domácnosti by byly rozděleny v souladu s materiálně technickým standardem. Koncept je nyní třeba dopracovat na základě doporučení KVOP a předložit politickému vedení kraje, načasování je další věc – zástupci kraje čekali na doporučení KVOP, dále je zde otázka získání bytů a jejich rekonstrukce. Letos by za sebe rád zprovoznil 2 byty, dalším tématem je také zajištění péče o zletilé klienty, zajištění návazné služby.

Proběhla diskuze ohledně přechodu zletilých klientů do jiných služeb, u jiného poskytovatele.

Bc. Dobešová uvedla, že někteří klienti jsou na sebe zvyklí, znají se dlouho, vycházejí spolu, nebylo by vhodné je rozdělit a přesunout do jiných zařízení, vnímá jako lepší variantu přechod zletilých klientů do bytů.

J. Šlajs ujasnil, že smyslem je „vyvést“ dospělé klienty, specializovat se na dětskou klientelu, ne aby klienti přecházeli do služeb u jiného poskytovatele.

Mgr. Jakešová uvedla, že rozhodující je individuální posouzení situace jednotlivých uživatelů, KVOP rozhodně nechce, aby to vyznělo tak, že teď všichni klienti musí odejít do nějaké jiné služby.

Mgr. Hrabánek potvrdil, že kraj v koncepci transformace chce zohlednit vazby uživatelů mezi sebou, vazby na školu, práci, koncept bude s aktéry konzultován. Čeká se také na výsledek výběrového řízení na nového ředitele, aby bylo možné postupovat již ve spolupráci s ním, koncepce je zatím v neoficiální fázi.

Mgr. Hadwigerová se dotázala, jak je to nyní s výběrem nového ředitele zařízení.

Mgr. Hrabánek informoval, že výběrové řízení proběhlo včera, řídí se standardním postupem. Členové hodnotící komise mají určitý čas na zvážení, kterého kandidáta považují za nejvhodnějšího, určí pořadí uchazečů. Zúčastnili se 3 uchazeči. V tuto chvíli tedy dosud výsledek není znám – kdo, zda bude někdo vybrán. Následně je třeba posouzení kandidátů dle pořadí a jmenování Radou kraje. Pokud by nikdo vybrán nebyl, bude okamžitě vypsáno nové výběrové řízení.

Mgr. Gregorová požádala o seznámení s výsledkem výběrového řízení, a to i v případě, že by nikdo nebyl vybrán.

Mgr. Hrabánek přislíbil.

Mgr. Hadwigerová se dotázala, kdy KVOP obdrží koncepci transformace zařízení – domluveno do 90 dní.

Dále dotaz Mgr. Kramářové v návaznosti na to, že [redacted] zmínila, že klienti vnímají, že se v zařízení něco mimořádného děje, někdo se jich pořád na něco ptá (výsledky policie, návštěvy OSPOD a jiné), mohou být ve stresu – zda byla navázána spolupráce s psychologem v souvislosti s výsledky [redacted] uvedla, že je problém získat ke spolupráci odborníky, v tomto směru uvítají i pomoc kraje. Děti se pochopitelně ptají, co se děje, některé jsou plačtivé, snaží se jim to vysvětlit. Dobře zafungovala Policie ČR – s dětmi hovořila policejní psycholožka, všechno jim vysvětlila.

[redacted] uvedla, že se snaží napravit, co je v jejich silách, řada věcí záleží na tom, aby byl v domově dostatek personálu, dostatek finančních prostředků, aby to mohli zvládnout. Vše se děje za plného provozu, vedle toho probíhá stavba, potřebují podporu a určitý čas.

J. Šlajs potvrdil nabídku spolupráce ze strany odboru soc. věcí, už probíhá, odbor je připraven poskytnout potřebnou podporu, pokud ze strany poskytovatele bude konkrétní zakázka k metodické oblasti. Paní ředitelka Ing. Juklová potvrdila, že spolupráce s krajem probíhá.

[redacted] uvedla za sebe, že za dobu svého působení v organizaci nezaznamenala, že by v domově byli dlouhodobě systematicky klienti týráni, nechce nikoho obhajovat, probíhá vyšetřování, které dospěje k nějakému závěru. V soc. službách mohou pracovat lidé, kteří mají pouze základní vzdělání a kurz, dělají práci tak, jak si myslí nejlépe. Zmínila článek v časopise Respekt, kde byl mj. citován jeden z bývalých uživatelů. Pracovníků se článek velmi dotkl, považují ho za neobjektivní. Dotaz směrem KVOP – z jakého důvodu toto nebylo zjištěno při předchozí návštěvě KVOP před 3 lety, kdy pracovnice kanceláře hovořily se zaměstnanci a klienty.

Mgr. Hadwigerová upřesnila, že článek také četli, nebyl založen pouze na výpovědi jednoho klienta, bylo tam vyjádření tehdejšího ředitele, informace od skupiny zaměstnanců.

Mgr. Kramářová, doplnila, že kroky KVOP vycházejí z aktuálních zjištění, před 3 lety tyto informace neměli. Je třeba odlišit činnost novinářů a KVOP, kancelář žádné takové informace novinářům neposkytla, v současnosti je věc v řešení nezávislých orgánů.

J. Šlajs se dotázal KVOP na šetření činností příslušných OSPOD, příp. další kroků.

Mgr. Hadwigerová informovala, že z jejich strany probíhá šetření činnosti příslušných OSPOD, bude vyhotovená zpráva, následuje komunikace s těmito OSPOD, zda se zjištěními souhlasí. Pokud nikoli, následuje další zpráva. KVOP nemůže informovat o probíhajících šetřeních, informování nadřízeného orgánu (v tomto případě kraje) už je sankce. Situaci chtějí zmapovat systémově – co OSPOD brání některé věci dělat lépe, v plánu jednání s MPSV – nové metodiky.

Mgr. Hrabánek uvedl doporučení z praxe – na OSPOD je málo zaměstnanců, je velmi obtížné sehnat nové kvalifikované pracovníky. Vznese návrh, až bude KVOP zasláno vyjádření k zaslaným doporučením, bylo by dobré se znovu online sejít, aby bylo možné si zaslaný text příp. vyjasnit, upřesnit.

Mgr. Gregorová poděkovala za nabídku, KVOP rád využije.

Zapsala: Helena Šikýřová